

- Les arrendades durant 12 o més anys. (cedides a un arrendatari)
- Les comprades amb finalitat especulativa. (comprar per vendre = *reventa*)
- Les conreades sistemàticament en règim d'arrendament.
- Les més grans d'un nombre determinat d'hectàrees (segons la terra de secà o regadiu).

La Llei de Reforma Agrària declarava no indemnitzables les senyories jurisdiccionals i les terres dels Grans d'Espanya. Les altres propietats expropiades eren indemnitzables.

L'aplicació de la Llei de Reforma Agrària s'encomanà a l' **Institut de Reforma Agrària (IRA)**, que disposava d'un pressupost anual per pagar els propietaris expropiats i facilitar l'assentament de famílies camperoles. Les terres expropiades per l'**IRA** passaven a les **Juntes Provincials**, que les donaven a les comunitats de pagesos que prèviament havien de decidir si les explotarien de forma individual o col·lectiva.

Resultats:

Els resultats no es corresponen amb les esperances dipositades pels pagesos, que es van sentir molt decebuts. S'havia previst l'assentament d'uns 60.000 camperols a l'any, i en dos anys no es va arribar ni als 12.500 camperols.

Causes del fracàs:

La complexitat tècnica de la llei, la lentitud i les dificultats burocràtiques de la seva aplicació, el baix pressupost (50 milions de pessetes), els defectes de l' Inventari, l'oposició dels grans propietaris que van denunciar-los (van utilitzar tota mena de mitjans per esquivar la llei), el triomf de la dreta, el novembre de 1933.

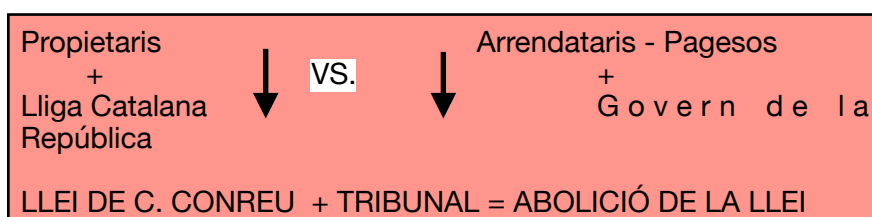
REFORMA AGRÀRIA A CATALUNYA

El 1934, es va aprovar al Parlament català la "**Llei de contractes de conreu**", amb la que es pretenia que els rabassaires no fossin expulsats de les terres que conreaven i que en el futur es convertissin en propietaris mitjançant la compra de la terra. Malgrat el to moderat d'aquesta llei, el Govern de la República, a instàncies de la **Lliga regionalista**, presentà un recurs al **Tribunal de Garanties Constitucionals**, que l'anul·là al·legant incompetències del Parlament català. Aquest fet portarà a que Lluís Companys proclamés per segona vegada l'Estat Català (6 d'octubre de 1934).

LLEI DE CONTRACTES DE CONREU: el pagés té un contracte d'arrendament -> rabasa morta. Era un contracte a llarg termini, que s'acabava quan morien un % dels ceps sembrats, i el propietari recuperava la terra. Va suposar problemes entre propietaris i rabassaires. Per solucionar el problema rabassaire, el parlament català (de majoria esquerrana) va implantar la LLEI DE CONTRACTES DE CONREU, que permetia que el rabassaire quedés, si volia, les terres que conreava, però havia de compensar econòmicament al propietari, i aquest no es podia queixar. Davant aquesta llei, els propietaris van queixar-se i van rebre el suport de la Lliga Regionalista -> Catalana al 1931 (amb ERC al parlament). Van presentar un recurs al Tribunal de Garanties Constitucionals, que tenia la capacitat de dir si una llei s'ajustava o no a la Constitució. Van anul·lar-la, amb l'argument de que el parlament no podia legislar en matèria agrària.

Això va provocar una forta reacció del parlament i, en especial, de Lluís Companys, que ho van considerar com a un **atac a l'estatut**. Va proclamar la República Catalana dins la República Federal Espanyola, al 1934, i per segona vegada, SENSE LA VOLUNTAT D'INDEPENDITZAR-SE.

La reforma agrària va durar des del 15/09/1932 fins 11/1932 -> 1 any

REFORMA MILITAR

Manuel Azaña impulsà de manera urgent i decidida una reforma que pretenia crear un **exèrcit professional i democràtic**. Per això, calia reduir els efectius militars, acabar amb la macrocefàlia (un oficial per a cada tres soldats, el 1917), aconseguir un exèrcit fidel a la República, transformar-lo en un exèrcit modern...

Amb aquesta finalitat es va promulgar la “**Llei de retir de l'oficialitat**” (abril de 1931), que establia que tots els oficials en actiu havien de jurar fidelitat a la República; però també es donava la possibilitat de retirar-se amb el sou íntegre, si així ho volien. Més de la meitat del cos d'oficials va acceptar l'oferta abans d'acabar l'any. Es van reduir el nombre d'unitats i d'oficials. Es van substituir les Capitanies Generals (16) per 8 Divisions Orgàniques (noves circumscripcions militars). Es va organitzar el cos d'Aviació. Es va tancar l'**Acadèmia Militar de Saragossa**, considerada antirepublicana i bressol dels sectors més conservadors de l'exèrcit. Es va crear la **Guàrdia d'Assalt** (cos de seguretat per mantenir l'ordre públic amb mètodes preventius. Es volien canviar els mètodes utilitzats per la Guàrdia Civil o l'exèrcit). Va començar la desmilitarització del Marroc. Es crearen fàbriques militars (indústria d'armament).

La reforma, tècnicament ben plantejada, va ser de **resultats limitats**. Azaña es va equivocar amb la forma i li va manca diàleg. La seva actitud va ser, en alguns moments, considerada de provocadora. Es va aconseguir la disminució de les despeses de l'exèrcit, però la reducció del pressupost de Defensa va dificultar la modernització del material, l'armament i els equipaments. A més, la reforma fou rebuda per alguns sectors, especialment pels “africanistes”, com una agressió a l'exèrcit.

La dreta aprofitarà aquest descontentament i animarà qualsevol revolta de l'exèrcit contra el govern (cop d'estat de Sanjurjo de 1932).

REFORMA RELIGIOSA

Poblema religiós:

- La qüestió religiosa ja havia estat causa de conflictes durant el regnat d'Alfons XIII. Ara es radicalitzarà durant la República.
- L'Església portava segles exercint una funció legitimadora del poder i de l'ordre social. Per això, se la identificava amb les velles estructures. L'Església havia tingut sempre una postura de favor a les classes dominants.
- El pressupost de l'estat contava amb una partida molt important (2% del pressupost de l'estat) per al manteniment del clergat.
- La influència de l'Església sobre la societat era molt gran i es deixava sentir a partir de l'ensenyament.
- L'any 1931 (Espanya tenia 23 milions d'habitants) hi havia 32.207 sacerdots i 103.974 religiosos d'ambdós sexes.
- La riquesa de l'Església era molt important (tenia 11.921 finques rústiques i 7.828 finques urbanes).

La reforma/ objectius:

Un dels objectius de la República va ser limitar la influència de l'Església Catòlica en la societat espanyola i, per tant, **secularitzar la vida social**. Aquest projecte es va mostrar en la **Constitució** que establia la no confessionalitat de l'Estat, la llibertat de culte i la supressió del pressupost de culte i clergat. Es legislà també sobre el matrimoni civil, el divorci i la secularització dels cementiris. Es va decidir dissoldre l'ordre dels jesuïtes (la Companyia de Jesús) i la nacionalització dels seus béns. Es va prohibir a les ordres religioses l'ensenyament (aquesta decisió denotava una gran imprevisió, ja que l'estat no tenia aules, ni professors, ni mitjans per fer-se càrrec de l'ensenyament del país).

Resultats:

Aquesta decidida política de laïcització, la retallada de privilegis a l'Església Catòlica i l'esclat d'alguns fenòmens de violència contra l'Església, com la crema de convents de maig de 1931, van donar lloc a que una part dels sectors catòlics considerés aquesta legislació com una agressió a la religió. Aquests sectors van organitzar campanyes antirepublicanes. Al capdavant es va situar el **cardenal Segura**, que va acabar essent expulsat del país. Alguns sectors de l'Església (com l'encapçalat pel **cardenal Vidal i Barraquer** i sectors de l'Església catalana) van defensar la necessitat de pactar amb la República. L'enfrontament religiós va crear un clima de tensió i violència a la societat republicana.

REFORMA EDUCATIVA I SOCIAL

Problema:

- Elevat índex d'analfabetisme (superior al 30%).
- Falta d'escolarització de gairebé la meitat de la població infantil.
- Predomini de l'ensenyament religiós.

Objectiu i resolució:

Promoure una **educació liberal i laica** i que l'Estat garantís **el dret a l'educació**. Per primer cop a la història d'Espanya, el dret a l'educació es va convertir en realitat. Es va donar prioritat a l'ensenyament primari i, així, es crearen 10.000 noves escoles i 7.000 noves places per a mestres, mentre el pressupost d'educació s'incrementà un 50%. Es va intentar acabar amb l'hegemonia de l'ensenyament religiós i s'adoptà un model d'escola mixta, laica, obligatòria i gratuïta.

Els dirigents republicans es mostraren convençuts de la necessitat de millorar el nivell cultural de la població. Amb el suport de nombrosos intel·lectuals, artistes, escriptors i homes de teatre van promoure campanyes de tipus cultural, adreçades als sectors menys afavorits econòmicament. En aquest sentit, es crearen les **Missions Pedagògiques**, grups ambulants d'estudiants o de professors i intel·lectuals que portaven a les zones rurals biblioteques, cinema, teatre... Un cas especial va ser el grup teatral **La Barraca**, organitzat per **Federico García Lorca**, format per escriptors i estudiants universitaris, i que va estendre el teatre per tot el territori.

REFORMA AUTONÒMICA

Quan havia demanat Catalunya per últim cop la seva autonomia: Autonomia Catalana??
-> A finals del s. XIX, amb el catalanisme.

- Les aspiracions d'autogovern havien sigut recollides al **Pacte de San Sebastián** (1930). Republicans i socialistes van acordar l'estratègia de lluita conjunta contra la monarquia. Els representants catalans van acceptar el Comitè Republicà, presidit per Alcalá Zamora com a futur Govern provisional de la República, a canvi de que els donessin una solució jurídica al problema català.
- Les esquerres catalanes van iniciar un procés d'unificació, el fruit del qual seria la fundació de l'**ERC** (març de 1931). L'ERC va ser creada per la fusió de:
 - L'Estat Català. (Francesc Macià).
 - El Partit Republicà Català (Lluís Companys).
 - El grup de la revista l'Opinió.
- La Lliga regionalista va cometre dos greus errors poc abans de les eleccions de l'abril de 1931:
 - 1r**- La participació en el govern Aznar.
 - 2n**- La fundació a Madrid del Centro Constitucional, partit polític d'àmbit estatal en el qual van integrar-se diverses organitzacions conservadores.... que van comportar el seu enfonsament electoral de per vida; no tornarà a remuntar electoralment mai més.